

Ștefan IORDĂNESCU

Eu, la Piccolo

“Am atins cu mâna acoperișul lumii. Sunt un fel de Tensing”, mă confesam unui ziarist timișorean înainte de plecarea mea la Milano, în februarie anul acesta. Mă alintam, de fapt, complăcându-mă în postura șerpașului, nu a “oficialului”, a englezului, și pentru că voiam să mă cred de-al locului la Piccolo. Dincolo de metaforă, de “modestia” cu care încercam să-mi afișez entuziasmul, ascundeam o mare povară: nu mai puteam da înapoi, trebuia să montez în teatrul lui Giorgio Strehler, dispărut de curând, în decembrie '97. Adică, să montez într-un teatru îndoliat, care-și găsisese, totuși, liderul în persoana lui Jack Lang, fost ministru al culturii în Franța. Știam că la ei nu e ca aici, când nici cu un contract în mână nu poți fi sigur de ceva. Plecam cu trei săptămâni înaintea premierei spectacolului meu și trebuia să-l fac bine. Mai mult, eram primul român invitat de celebrul teatru milanez, într-o stagiune cu tineri regizori europeni, Progetto Giovanni, cum o visase Strehler. Mergeam să montez piesa lui Vișniec „Angajare de clovn”, cu gândul de a recidiva, în același loc, după patru ani – în '94 participasem la un stagiou patronat de Strehler, cu același proiect, în Festivalul Uniunii Teatrelor din Europa. Acum trebuia să realizez un spectacol de stagiune. Și l-am făcut, în echipă cu Velica

Panduru (costume) și Ildiko Fogarassy (muzica). Adică, în familie. Am montat după premiera lui Warlikovski, cu „Pericle”, având în distribuție două mai vechi cunoștințe ale mele, cu care lucrasem în '94, Giorgio Bongiovanni și Roberto Zibetti, și un alt “diplomat” al Școlii de la Piccolo, Luca Criscuoli. Ei au fost cei trei clovni, Niccolo, Peppino și Filippo, într-un spectacol pe care l-am gândit sub semnul morții și al lumii, în tromba fosforescentă a lui Strehler și Fellini. Am încercat să creez o montare aplicabilă direct unei realități de tip italian, fără a eluda nuanțele derivate din tradiția Commediei dell'arte: mi-am dorit un circ, o arenă – foarte ușor de realizat în spațiul unic al sălii Piccolo Teatro Studio (cu 400 de locuri) – ambivalente: reale și, în același timp, onirice. Un spectacol despre bucurie și disperare. Finalul reprezentației a avut zece minute neîntrerupte de aplauze, ceea ce a însemnat mult chiar și pentru trupa de la Piccolo. Atât, însă, despre spectacol. Pentru că experiența mea milaneză nu s-a oprit doar la el, chiar dacă am lucrat într-un teatru compatibil din punct de vedere al dotărilor cu Naționalul din Timișoara, chiar dacă pentru tehnicienii de acolo teatrul românesc însemna București, Craiova, Piatra Neamț și cam atât. Interesant a fost

inclusiv faptul că la Piccolo eram considerat un regizor tânăr, iar aici, unul pe deplin matur. Surprinzătoare și vinovăția nedisimulată a gazdelor mele față de întârzierea, din motive interne, cu două zile a premierei. (Aceasta a avut loc în seara zilei de 18 februarie, la ora 20,30 – ora locală). Pentru ei, întârzierea a fost o catastrofă. La noi așa ceva e cât se poate de normal. Dar m-au surprins mai ales oficialitățile noastre... Deși România are un consulat la Milano, o ambasadă la Roma (unde există și Accademia di Romania) și un Centru Cultural la Veneția, compatrioții mei, ai noștri, cei cu funcții oficiale, adică, au lipsit cu desăvârșire. Consider acest lucru destul de periculos pentru reprezentarea noastră în străinătate, și nu intră în discuție numai persoana mea. Ceea ce este, însă, cu adevărat important a fost faptul că actuala stagiune europeană de la Timișoara s-a conturat și atunci, la Milano, eu, datorită relației din trecut cu Strehler, reușind să import programul său european, realizat cu tineri regizori, membri ai Uniunii Teatrelor din Europa. Cred că viitorul teatrului de pe continentul nostru este condiționat de libera circulație a regizorilor, de angajarea lor în stagioni globale, cu o cotă valorică ridicată, pentru că – și aceasta este o altă convingere a mea – exportul produselor culturale trebuie facilitat.

